

ÜNİVERSİTE 1.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEYE UYUM DÜZEYLERİNİN SOSYOKÜLTÜREL ETKİNLİKLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr.T.Fikret KARAHAN
O.M.Ü. Eğitim Fakültesi
PDR Anabilim Dalı,
Kurupelit/SAMSUN
tfikretkarahan@hotmail.com

Yrd.Doç.Dr.Mehmet E.SARDOĞAN
O.M.Ü. Eğitim Fakültesi
PDR Anabilim Dalı,
Kurupelit/SAMSUN

Arş.Gör.Eyüp ÖZKAMALI
O.M.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi
Psikoloji Bölümü
Kurupelit/SAMSUN

Arş.Gör.Abdullah N.DİCLE
O.M.Ü. Eğitim Fakültesi
PDR Anabilim Dalı,
Kurupelit/SAMSUN

ÖZET

Bu araştırmada Orıdokuz Mayıs Üniversitesi'ne bağlı çeşitli fakültelerin birinci sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin sosyo-kültürel etkinliklere katılım durumuna göre; akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkiler ve üniversite ortamına uyum düzeylerinin değişip değişmediği incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi,4 yıllık fakültelerin 1.sınıflarına devam eden ve Oranlı Küme Örneklem Yöntemi ile belirlenen 416 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkilerde ve üniversite ortamına uyum düzeyleri Aladağ,Kağnıcı,Tuna ve Tezer(2003) tarafından geliştirilen "Üniversite Yaşamı Ölçeği" ile ölçülmüştür. Verilerin analizinde t-testi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular; aktif olarak sosyo-kültürel etkinliklere katılan öğrencilerin akademik, sosyal, duygusal, kişisel, karşı cinsle ilişkiler ve üniversite ortamına uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Akademik Uyum, Sosyal Uyum, Duygusal Uyum, Kişisel Uyum, Karşı Cinsle İlişkilerde Uyum, Üniversite Ortamına Uyum, Sos yo-Kül türel Etkinlik.

ABSTRACT

An Investigation on Academic, Social and Individual Adjustment to University.

In this study the university adjustment levels, academic, social, emotional, individual relations levels and relations with opposite gender level were investigated in terms of participation to socio-cultural activities. The sample consists of 416 university students. Students' academic adjustment, social adjustment, emotional adjustment, individual adjustment, adjustment to relations with opposite gender and university adjustment levels were measured by " University Life Scale. " The data were analyzed with t-test technique. Data handled in this research had shown that students' who were participated to socio-cultural activities, academic adjustment, social adjustment, emotional adjustment, individual adjustment, relations adjustment with opposite gender and university adjustment levels were higher than students' who were not actively participated to socio-cultural activities. The findings were discussed in the light of literature.

Key Words: Adjustment to University Environment, Academic Adjustment, Social Adjustment, Emotional Adjustment, Individual Adjustment, Adjustment in Human Relations with Opposite, Socio-Cultural Activity.

GİRİŞ

Üniversiteye yeni ve genellikle farklı bir şehirde başlayan öğrenciler, kendilerini aniden farklı bir akademik ve sosyal çevre içinde bulmaktadır. Bu yeni yaşam boyutu; eğitim yaşantıları, insan ilişkileri ve sosyal yaşam açısından geçmiş yaşantılara göre daha bir farklılık göstermektedir. Öğrenciler yabancı oldukları bu sosyal ortamda bütün bireysel yaşam sorumluluklarını da tek başına üstlenmek zorunda kalmaktadır. Aile ve yakın arkadaş desteğinin bir anda kesildiği bu yabancı çevreye öğrenciler, en kısa zamanda ve bireysel potansiyellerini de maksimum düzeyde kullanarak uyum sağlamak ve sürdürmek zorundadır. Aile ve toplum da bu dönemde bireye yetişkin yaşama özgü akademik ve sosyal rolleri yüklemekte ve karşılanmasını beklemektedir. Rol yüklemesi ise özellikle üniversite birinci sınıfta aniden ve daha yoğun bir şekilde yaşanmakta ve uyum güçlükleri de bu aşamada yoğunlaşabilmektedir.

Üniversiteye uyum, öğrencilerin akademik ve sosyal gelecekleri, bireysel mutlulukları ve psikolojik sağlıkları açısından önemlidir. Bu konu hakkında ilgili yazın incelendiğinde, üniversite 1. sınıf öğrencilerinin yaşadıkları

uyum sürecinin; üniversite ortamına uyum, akademik, sosyal, duygusal, kişisel ve karşı cinsle

ilişkilerde uyum olarak gruplandığı görülmektedir (Baker, McNeil & Siryk, 1985; Baker & Siryk, 1989; Gerdes & Mallinckrodt, 1994). Mallinckrodt (1988) üniversite öğrencilerinde akademik uyum için sosyal uyumu ön koşul olarak görmekte ve sosyal uyumun öğelerini; üniversitenin sosyal yaşamı, öğrenciye yönelik sosyal destek ağı, elde edilen yeni sosyal özgürlükler ve bunların bütünleşmesi olarak açıklamaktadır. Baker, McNeil ve Siryk da (1985) üniversite yaşamında sosyal uyum ile ilgili olan değişkenleri; ev veya yurt arkadaşları ile ilişkiler, birlikte etkinliklere katıldığı ve günlük yaşantısını paylaştığı arkadaş grubu ile kurulan ilişkiler, yöneticilerle ve memurlarla (fakülte personeli) kurulan ilişkiler ve öğretim elemanları ile kurulan ilişkiler ve yaşantılar olarak sıralamaktadır. Crick ve Dodge ise (1994) sosyal uyumun süreklilik özelliği taşıması gerektiğini belirtmekte ve sürekliliği; akran gruplarıyla ilişki kurabilmeye ve sosyal becerilerin geliştirilmesine bağlamaktadır. Sosyal becerilerin geliştirilmesine dönük birçok yol ya da yaklaşım sıralanabilir ancak bu araştırmada incelenen sosyo-kültürel etkinliklere katılımın da sosyal becerileri geliştirebileceğine ilişkin olarak Schwitzer, Griffin, Ancis ve Thomas (1999), öğrencinin üniversitedeki başarısını ve yaşam doyumunu, sahip olduğu sosyal becerilere ve

üniversite ortamındaki insan ilişkilerine bağlanmaktadır.

Üniversiteye uyumun diğer bir boyutu olan akademik uyum ele alındığında; Baker ve Siryk (1984) akademik uyumun öğelerini; öğrenmeye güdülenme, üniversite eğitim programının gerekliliklerini yerine getirme eğilimi, kişisel ve akademik amaçların belirgin oluşu ve akademik yaşantılardan doyum sağlama olarak sıralamaktadır. Akademik uyum belirlenirken, akademik öğrenme konuları ile başarı arasındaki ilişkinin göz önünde tutulması gereklidir. Öğrencilerin başarılı olabilmesi için, akademik öğrenme sürecinde yeni bilgi ve becerileri kazanırken kişisel potansiyellerini bu doğrultuda kullanmaları gerekmektedir. Böylece öğrencilerin akademik uyum düzeyleri yükselbilecektir (Anderson,1994).

Birey yeni bir sosyal çevreye girdiğinde, yalnızlık ve sosyal bağların kopması ya da zayıflaması gibi iki önemli problemi bir arada yaşayabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında kişisel uyum bireyin yeni girdiği sosyal ortamda, sahip olduğu duygusal özelliklerden güç alarak zorlanma durumunun azalması süreci şeklinde tanımlanabilir (Al-Saharideh ve Goe, 1998). Kişisel uyum güçlendikçe duygusal sorunlarla mücadele kolaylaşmakta ve buna bağlı olarak duygusal sorunlarda azalma görülmektedir (Skovron, 2004). Kişisel uyum zayıfladığında ise kaygı ve çaresizlik gibi duygular daha yoğun olarak yaşanmakta ve birey üzerine düşen sosyal rolleri yerine getirmekte güçlük çekmektedir (Phalet ve Hagendoorn, 1996).

Probleme duygusal uyum açısından bakıldığında; sosyal etkinliklere katılım, hobiler ve akranlarla kurulan olumlu ilişkiler, bireyin kendini duygusal yönden iyi hissetmesine neden olmakta ve duygusal uyum güçlenmektedir (Gardner ve Arkadaşları, 2004). Duygusal uyumu etkileyen önemli faktörlerden birisi de sosyal destektir. Sosyal destek alan bireyler diğer yandan kişilerarası ilişkilerde daha başarılı olmakta ve sosyal uyumları da daha güçlenmektedir (Hallaraker, Arefjord, Havik ve Meland, 2001).

Karşı cinsle kurulan ilişkilerde yaşanan uyum,bireyin üniversite ortamına uyum sağlamasında önemli bir rol oynamaktadır.Bu nedenle karşı cinsle ilişkilerde uyum yukarıda belirtildiği gibi üniversiteye uyumun diğer önemli bir boyutu olarak ele alınmaktadır. Karşı cinsle ve cinsellikle ilgili düşüncelerin olumlu ya da olumsuz olmasının, karşı cinsle kurulan ilişkileri etkilediği ve cinsel uyum ile de yakından ilişkili olduğu belirtilmektedir (Renaud ve Byers, 2001). Yapılan araştırmalarda cinsel uyum ile depresyon, kronik ağrı, stres, sosyal destek, benlik kavramı ve beden imajı arasında önemli ilişki bulunduğu

rapor edilmektedir (Juraskova ve Arkadaşları, 2002; Monga, Tan, Osterman, Monga ve Graboıs, 1998).

Tinto (1988) üniversiteye uyum sürecine bir başka boyuttan bakarak; öğrencilerin 1. sınıfta üniversiteye üst düzeyde uyum sağlayabilmeleri için, lise yıllarında çeşitli sosyo-kültürel etkinliklere, öğrenci kulüplerine ve akran gruplarına katılmış olmaları gerektiğini belirtmektedir. Böylece öğrenciler üniversiteye başladığında benzer sosyo-kültürel etkinliklere rahatlıkla katılabilecek ve ihtiyaç duyduğu sosyal desteği alarak üniversite ortamına daha kolay uyum sağlayabilecektir. Bu açıdan bakıldığında eğitime yeni başlayan öğrencilere, üniversite ve kent ortamının sunduğu sosyal ve kültürel olanaklar öğrenciler açısından birer kişisel gelişim programları olarak görülebilir.

Buraya kadar yapılan açıklamalara dayalı olarak bu araştırmada; üniversite 1. sınıf öğrencilerinin sosyo-kültürel etkinliklere katılım durumuna göre, Üniversite Yaşamı Ölçeği'nin; üniversite ortamına uyum, akademik uyum, sosyal uyum, kişisel uyum, duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkilerde uyum alt boyutlarına göre uyum düzeylerinin değişip değişmediği incelenmiş ve şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin, üniversite ortamına uyum düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?
2. Sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin, akademik uyum düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?
3. Sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin, sosyal uyum düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?
4. Sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin, kişisel uyum düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?
5. Sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin, duygusal uyum düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?
6. Sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin, karşı cinsle ilişkilerde uyum düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?

YÖNTEM

Evren

Araştırmanın evrenini, 2004 - 2005 eğitim-öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık fakültelerden; Eğitim, Fen - Edebiyat, İlahiyat, Mühendislik ve Ziraat Fakültelerinde i. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklem

Araştırmanın örnekleme, Oranlı Küme Örnekleme Yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Buna göre 2004 - 2005 öğretim yılında, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne bağlı 4 yıllık fakültelerden; Eğitim, Fen - Edebiyat, İlahiyat, Mühendislik ve Ziraat Fakültelerinde 1. sınıflarda öğrenim gören ve uygulama yapılırken sınıfta bulunan 193 kız, 223 erkek toplam 416 öğrenciden oluşmaktadır. Bu fakültelerden; Eğitim Fakültesi'nden 80 öğrenci, Fen-Edebiyat Fakültesi'nden 94 öğrenci İlahiyat Fakültesi'nden 52 öğrenci, Mühendislik Fakültesi'nden 73 öğrenci ve Ziraat Fakültesi'nden 117 öğrenci uygulamaya katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla, "Üniversite Yaşamı Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu'nda tek soruda; örnekleme alınan öğrencilerin düzenli olarak herhangi bir sosyo-kültürel etkinliğe katılıp katılmadıkları sorulmuş ve verilen cevaplar gruplandırılmıştır. Veri toplama araçları, örneklemedeki öğrencilere araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ)

Aladağ, Kağnıcı, Tuna ve Tezer, (2003) tarafından üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin üniversiteye uyum düzeylerini belirleme amacıyla geliştirilen ölçek 48 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde; "Bana hiç uygun değil"den, "Bana tamamen uygun"a kadar yedi dereceli bir ölçek kullanılarak yanıtlanmaktadır. Yüksek puan uyuma, düşük puan ise uyumsuzluğa işaret etmektedir. Ölçek; üniversite yaşamına uyum, duygusal uyum, kişisel uyum, karşı cinsle ilişkilerde uyum, akademik uyum ve sosyal uyum olmak üzere altı alt ölçekten oluşmaktadır. Alt ölçekler arasındaki korelasyonlar .33 ile .48 arasında değişmekte olup alt ölçeklerin toplam puanla korelasyonları ise .64 ile .77 arasında değişmektedir. Alt ölçeklerin Cronbach Alpha katsayıları sırasıyla; sosyal uyum için .63, üniversite ortamına uyum için .80,duygusal uyum için .79, kişisel uyum için .76,karşı cinsle ilişkiler için .73, akademik uyum için .70 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlılık katsayısı ise .91 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirleme amacı ile 48 madde faktör sayısı 6 ile sınırlandırılarak Varimaks döndürülmüş faktör eksenleri ve temel bileşenler faktör çözümüyle analiz edilmiştir.Analiz sonucunda en yüksek faktör yükü 0.699 ile birinci

faktörde,en düşük değer ise 0.338 ile beşinci faktörde ortaya çıkmıştır.Faktör analizi sonunda 6 faktörün açıkladığı varyans miktarı %40.6'dır. Birinci faktörde yer alan 12 maddenin üniversite ortamına uyumu ölçen maddeler olduğu göz önünde tutularak bu alt boyut "Üniversite Ortamına Uyum" olarak adlandırılmıştır.Bu faktör toplam varyansın % 19.62'sini açıklamaktadır. İkinci faktörde yer alan 9 madde "Duygusal Uyum" olarak adlandırılmış olup, bu alt boyutun açıkladığı varyans miktarı %5.97'dir. Üçüncü boyutta yer alan 7 madde "Kişisel Uyum" olarak adlandırılmış olup toplam varyansın %4.25'ini açıklamaktadır. Dördüncü faktörde yer alan 7 madde "Karşı Cinsle İlişkiler" olarak adlandırılmış olup toplam varyansın %3.93'ünü açıklamaktadır. Yedi maddeden oluşan 5.faktör "Akademik Uyum" olarak adlandırılmış olup toplam varyansın %3.50'sini; 6 maddelik 6. faktör ise "Sosyal Uyum" olarak adlandırılmış olup toplam faktörün %3.32'sini açıklamaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) ve Kişisel Bilgi Formu araştırmacılar tarafından örneklemedeki öğrencilere uygulandıktan sonra, elde edilen puanlar düzenlenerek istatistiksel işlemler yapılmak üzere bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 11.0 paket programı kullanılmış ve t-testi tekniğinden yararlanılmıştır. Sonuçların yorumlanmasında ise .05 hata payı üst değer olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde üniversite 1. sınıf öğrencilerinin üniversite ortamı, akademik uyum, sosyal uyum, kişisel uyum, duygusal uyum ve karşı cinsle uyum düzeylerinin; sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılma durumuna göre önemli bir değişme gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Üniversite Ortamına Uyum ile Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin üniversite ortamına uyum düzeylerinin, sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre değişip değişmediğini test edebilme amacıyla; sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin Üniversite Yaşamı Ölçeği'nin (ÜYÖ) "Üniversite Ortamına Uyum" alt ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Bu amaçla uygulanan t-testi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo - 1. Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumuna Göre Üniversite Ortamına Uyum Alt Ölçeği Puanlarına İlişkin t-testi Sonuçları

Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu	n	Üniversite Ortamına Uyum Alt Ölçeği Puan Ortalamaları X	Ss	sd	t	Önem Düzeyi
Katılıyor	135	56.71	11.26	414	6.19	Önemli p<.001
Katılmıyor	281	48.72	12.77			
Toplam	416					

Tablo 1'de yer alan istatistiksel veriler, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin, "Üniversite Ortamına Uyum" alt ölçeği puan ortalamalarının, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Uygulanan t-testi sonucunda ise bu farklılığın (t=6.19; p<.001) anlamlı olduğu saptanmıştır. Bu sonuca göre; sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin üniversite ortamına uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ileri sürülebilir.

Akademik Uyum ile Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin akademik uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre değişip değişmediğini test edebilme amacıyla; sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin "Akademik Uyum" alt ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Bu amaçla uygulanan t-testi sonuçları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo - 2. Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumuna Göre Akademik Uyum Alt Ölçeği Puanlarına İlişkin t-testi Sonuçları

Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu	n	Akademik Uyum Alt Ölçeği Puan Ortalamaları X	Ss	sd	t	Önem Düzeyi
Katılıyor	135	40.42	5.18	414	14.22	Önemli p<.001
Katılmıyor	281	30.15	7.58			
Toplam	416					

Tablo 2'de yer alan istatistiksel veriler, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin, "Akademik Uyum" alt ölçeği puan ortalamalarının, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Uygulanan t-testi sonucunda ise bu farklılığın .001 düzeyinde anlamlı olduğu (t=14.22; p<.001) saptanmıştır. Bu sonuca göre, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin akademik uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ileri sürülebilir.

Sosyal Uyum ile Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre değişip değişmediğini test edebilmek amacıyla; sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin "Sosyal Uyum" alt ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Bu amaçla uygulanan t-testi sonuçları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo - 3. Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumuna Göre Sosyal Uyum Alt Ölçeği Puanlarına İlişkin t-testi Sonuçları

Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu	n	Sosyal Uyum Alt Ölçeği Puan Ortalamaları X	Ss	sd	t	Önem Düzeyi
Katılıyor	135	36.45	4.85	414	5.16	Önemli p<.001
Katılmıyor	281	32.99	7.00			
Toplam	416					

Tablo 3'te yer alan istatistiksel veriler, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin, "Sosyal Uyum" alt ölçeği puan ortalamalarının, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Uygulanan t-testi sonucunda ise bu farklılığın .001 düzeyinde anlamlı olduğu ($t=5.16$; $p<.001$) saptanmıştır. Bu sonuca göre, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ileri sürülebilir.

Kişisel Uyum ile Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre değişip değişmediğini test edebilme amacıyla; sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin "Kişisel Uyum" alt ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Bu amaçla uygulanan t-testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo - 4. Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumuna Göre Kişisel Uyum Alt Ölçeği Puanlarına İlişkin t-testi Sonuçları

Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu	n	Kişisel Uyum Alt Ölçeği Puan Ortalamaları x	Ss	sd	t	Önem Düzeyi
Katılıyor	135	41.14	6.27	414	5.36	Önemli $p<.001$
Katılmıyor	281	36.8	8.31			
Toplam	416					

Tablo 4'te yer alan istatistiksel veriler, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin, "Kişisel Uyum" alt ölçeği puan ortalamalarının, katılmayan öğrencilere göre

öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ileri sürülebilir.

Duygusal Uyum ile Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin duygusal uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre

daha yüksek olduğunu göstermektedir. Uygulanan t-testi sonucunda ise, bu farklılığın .001 düzeyinde anlamlı olduğu ($t=5.36$; $p<.001$) saptanmıştır. Bu sonuca göre, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ileri sürülebilir. Uygulanan t-testi sonucunda ise, bu farklılığın .001 düzeyinde anlamlı olduğu ($t=5.36$; $p<.001$) saptanmıştır. Bu sonuca göre, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin "Duygusal Uyum" alt ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Bu amaçla uygulanan t-testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo - 5. Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumuna Göre Duygusal Uyum Alt Ölçeği Puanlarına İlişkin t-testi Sonuçları

Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu	n	Duygusal Uyum Alt Ölçeği Puan Ortalamaları X	Ss	sd	t	Önem Düzeyi
Katılıyor	135	42.5	8.94	414	5.73	Önemli $p<.001$
Katılmıyor	281	36.43	10.61			
Toplam	416					

Tablo 5'te yer alan istatistiksel veriler, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin, "Duygusal Uyum" alt ölçeği puan ortalamalarının, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Uygulanan t-testi sonucunda ise, bu farklılığın .001 düzeyinde anlamlı olduğu ($t=5.73$; $p<.001$) saptanmıştır. Bu sonuca göre; aktif olarak sosyo-kültürel etkinliklere katılan öğrencilerin duygusal uyum

düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Karşı Cinsle İlişkilerde Uyum ile Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Öğrencilerin karşı cinsle ilişkilerde uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumuna göre değişip değişmediğini test edebilme amacıyla; sosyo-kültürel etkinliklere

aktif olarak katılan ve katılmayan öğrencilerin aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Bu amaçla "Karşı Cinsle İlişkilerde Uyum" alt ölçeğinden uygulanan t-testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo - 6. Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumuna Göre Karşı Cinsle İlişkilerde Uyum Alt Ölçeği Puanlarına İlişkin t-testi Sonuçları

Sosyo-Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu	n	Karşı Cinsle İlişkilerde Uyum Alt Ölçeği Puan Ortalamaları X	Ss	sd	t	Önem Düzeyi
Katılıyor	135	38.34	7.62	414	4.28	Önemli p<.001
Katılmıyor	281	34.54	8.8			
Toplam	416					

Tablo 6'da yer alan istatistiksel veriler, sosyo-kültürel etkinliklere aktif olarak katılan öğrencilerin, "Karşı Cinsle İlişkilerde Uyum" alt ölçeği puan ortalamalarının, katılmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Uygulanan t-testi sonucunda ise, bu farklılığın .001 düzeyinde anlamlı olduğu ($t=4.28$; $p<.001$) saptanmıştır. Bu sonuca göre; aktif olarak sosyo-kültürel etkinliklere katılan öğrencilerin, karşı cinsle ilişkilerde daha uyumlu olduğu ileri sürülebilir.

TARTIŞMA VE YORUM

Bu araştırmada üniversite 1. sınıf öğrencilerinin; üniversite ortamına uyum, akademik uyum, sosyal uyum, kişisel uyum, duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkilerde uyum düzeyleri ile sosyo-kültürel etkinliklere katılma durumu arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Kent ortamı öğrencilere çeşitli etkinlik alanları sunmaktadır. Bunun yanında üniversite ortamı da öğrencilere öğretim yılı içinde sunduğu konferans, seminer ve konserlerin yanında; briç, satranç, astronomi, kış sporları, tiyatro, sinema, kuş gözlemi, dağcılık, halk dansları, radyoculuk, havacılık, su altı ve su üstü sporları, zeka oyunları, izcilik, müzik ve fotoğrafçılık gibi etkinlik olanakları sunmaktadır. Örneklemdeki öğrencilerin %67'sinin burada sıralanan etkinliklere hiç katılmadıkları ve katılanlara göre üniversite ortamına uyum, akademik uyum, sosyal uyum, duygusal uyum, kişisel uyum ve karşı cinsle ilişkilerde uyum sağlamada daha çok problem yaşadıkları saptanmıştır. Öğrencilerin yaşadıkları problemler ise şöylece özetlenebilir: Duygusal gerginlik, kendinden hoşnutsuzluk, derslere karşı ilgisizlik ve düşük motivasyon, üniversiteden hoşnutsuzluk, yalnızlık, karamsarlık, sınıf içinde çekingenlik, üniversite kültürüne alışamama, kendini suçlama, karşı cinsle ilişkilerde çekingenlik ve utanma, öğretim elemanlarıyla iletişim problemleri, arkadaş edinememe, düşük özgüven, mutsuzluk, değersizlik duygusu ve düşük akademik başarı. Burada sıralanan uyum

problemleri öğrencilerin hem akademik geleceğini olumsuz yönde etkilemekte hem de psikolojik sağlığını tehdit etmektedir. Bu açıdan bakıldığında sosyo-kültürel etkinlikler uyum sağlamayı kolaylaştırıcı bir değişken olarak işlev görebilmektedir.

Üniversite uyum konusunda Türkiye'de yapılmış ve ulaşılabilen iki araştırma dikkat çekmektedir. Bunlardan; Alban (1992), üniversiteye uyum problemi yaşayan öğrencilerin; başarısızlık, arkadaşlık kuramama ve bulunduğu kente uyum sağlayamama gibi problemleri daha çok yaşadığını saptamıştır. Akbalık (1997) ise, bilgilendirme ve grupla psikolojik danışmanın 1. sınıfta üniversiteye uyumda etkili olduğunu saptamıştır. Türkiye'de üniversiteye uyum ile ilgili yapılmış başka bir araştırmaya ulaşılamamıştır.

Yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde ise bu araştırmada elde edilen bulguları destekleyici nitelikte olduğu görülmektedir. Jackson ve arkadaşları (2001), üniversite öğrencilerinin ders dışı zamanlarda katıldıkları sosyo-kültürel etkinliklerin, akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini saptamışlardır. Benzer şekilde Ting'de (1997), üniversite öğrencilerinde sosyal kültürel aktivitelere ayrılan zamanın bilinçli ve dikkatli düzenlendiğinde akademik başarıyı ve uyumu olumlu yönde etkilediğini saptamıştır. Russell ve Carroll ise (1999), sosyal-kültürel aktivitelere katılan bireylerin daha mutlu olduklarını ve yaşamdan daha fazla doyum sağladıklarını, Watson ve Clark ise (1992), sosyal kültürel etkinliklerin yaşam boyu devam eden olumlu duygusal etkilerinin bulunduğunu belirtmektedir. Bu olumlu ve sürekli duygusal etkinin üniversite öğrencilerinde gözlenebileceği düşünüldüğünde; yaşamdan ve üniversite ortamından doyum sağlama, yeteneklerini tanıma ve akademik çalışmalara üst düzeyde güdülenme gibi olumlu sonuçlardan söz edilebilir. Neville, Heppner ve Wang (1997), öğrencinin geldiği çevrenin sosyo-kültürel özellikleriyle üniversite ortamı ve üniversitenin

bulduğu kentin sosyo-kültürel özellikleri arasındaki benzerlik arttıkça, üniversite ortamına uyum sürecinde daha az problem yaşadığını saptamıştır.

Araştırmada sosyo-kültürel etkinliklere katılmayan öğrencilerin, katılanlara göre daha çok akademik uyum problemi yaşadıkları saptanmıştır. Sosyo-kültürel etkinliklere katılımın, öğrencilerin benlik saygısı, akademik çalışmalara dönük motivasyon ve entellektüel beceriler üzerinde olumlu etkilerinin olabileceğini burada vurgulamak gerekir. Aspinwail ve Taylor (1992) ve Boulter (2002), üniversite 1.sınıf öğrencilerinde benlik saygısı, entellektüel beceriler, arkadaş edinme becerileri ve yakın arkadaş grubunun sosyal desteğinin öğrencilerin akademik uyum düzeylerini etkilediğini saptamışlardır. Watson ve Kuh'da (1996), arkadaş grubu, fakülte personeli ve yöneticilerle kurulan ilişkilerin, akademik uyumu etkilediğini saptamıştır.

Araştırmada, sosyo-kültürel etkinliklere katılmayan öğrencilerin, katılanlara göre daha çok sosyal uyum problemi yaşadıkları saptanmıştır. Sosyo-kültürel etkinliklere katılımın; insan ilişkileri ve iletişim becerilerini geliştirdiği, utangaçlık ve çekingenlik üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu ileri sürülebilir. Yurt dışında yapılan araştırmaların bulguları; akademik, sosyal ve duygusal uyumun bir çok değişkenden etkilendiğini göstermektedir. Bu araştırmalar; aile içi yaşamda olumsuz kardeş ilişkilerinin (Cicirelli, 1996), aile içi çatışmaların (Hetherington, 1999; Deater-Deckard, Dunn, Lussier, 2002; Borrine ve Arkadaşları, 1991), ailenin sık sık şehir değiştirmesinin (Brett, 1982), anne babanın boşanmasının ve okul değiştirmesinin (Norford, Medway, 2002; Allison, Furstenberg, 1989), aşırı koruyucu anne baba tutumlarının, aile içi iletişimin ve arkadaşlık ilişkilerinin zayıf olmasının (Hoffman, Weiss, 1987; Lopez, Campbell, Watkins, 1988; Lapsley, Rice, Fitz Gerald, 1990; Kenny, Donaldson, 1991) öğrencilerde; akademik, sosyal ve duygusal uyum problemlerine neden olduğunu ortaya koymaktadır. Rich ve Scovel de (1987) üniversite 1.sınıf öğrencilerinde, yalnızlık ve aileye duyulan özlemin sosyal uyum problemlerine neden olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan bakıldığında, öğrencinin sosyo-kültürel etkinliklere katılması yalnızlık problemini ortadan kaldırmakta ve aileye bağımlı bir kişilik yerine, kişisel özerkliğin gelişmesine de yardımcı olabilmektedir..

Araştırmada; sosyo-kültürel etkinliklere katılmayan öğrencilerin, katılanlara göre kişisel uyum, duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkilerde uyum alanlarında daha çok problem yaşadıkları saptanmıştır. Ertem'in (2002) yaptığı araştırmada elde edilen bulgular; üniversite ortamının sunduğu

sosyo-kültürel etkinliklere katılan öğrencilerin kendini gerçekleştirme engel düzeylerinin, katılmayan öğrencilere göre daha düşük olduğunu göstermektedir. Ertem'in elde ettiği bulgular bu araştırmanın bulgularını destekleyici niteliktedir. Berry, Kim, Minde ve Mok (1987), yeni ve farklı bir sosyal çevrede yaşamayı öğrenirken bireylerin stres altında kalarak bocaladıklarını ve kişisel - duygusal uyumda güçlük yaşadıklarını belirtmektedir. Üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin de yeni ve farklı bir akademik ve sosyal çevre içinde benzer problemleri yaşadıkları söylenebilir. Bu problemlerle baş edebilmeleri için bu süreç içinde öğrencinin boş zamanlarını planlı bir şekilde değerlendirebilmesi, yeni ilişkiler kurabilmesi ve yeni beceriler kazanabilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda bürç, satranç, halk oyunları, zeka oyunları, fotoğrafçılık, dağcılık, havacılık, izcilik, tiyatro, müziğin ve sporun çeşitli dalları vb. alanlarda etkinliklere katılmaları üniversite yaşamına uyum sağlamada olumlu katkılar sağlayabilir. Bu etkinlikler ayrıca üniversite yaşam kültürünün gelişmesine ve kişisel girişimde bulunma eğiliminin güçlenmesine de yardımcı olabilir.

Sosyo-kültürel etkinliklere karşı cinsle birlikte katılım ve etkileşimde bulunma, öğrencilerin karşı cinsle yönelik olumsuz düşünce ve önyargılarının değişmesine ve uyumlu ilişkiler kurabilmesine yardımcı olabilir. Özellikle kırsal kesimden gelen öğrencilerde karşı cinsle aynı sosyal ortamda bulunmaktan duyulan çekingenliğin ve utangaçlığın aşılmasında da etkili olduğu ileri sürülebilir. Renaud ve Byers (2001), yaptıkları araştırmada, karşı cinsle yönelik olumsuz düşüncelerin üniversite öğrencilerinde kendi varoluşlarıyla ilgili olumsuz yargıların oluşmasına neden olduğunu saptamıştır.

Sonuç olarak sosyo-kültürel etkinliklere katılmayan öğrenciler, diğer öğrencilere göre; üniversite ortamına uyum, akademik uyum, sosyal uyum, duygusal uyum, kişisel uyum ve karşı cinsle ilişkilerde uyum konusunda daha çok problem yaşamakta ve daha çok psiko-sosyal desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Elde edilen bu sonuca göre, üniversitelerde sosyo-kültürel etkinliklerin tanıtımına öncelik verilerek öğrenci katılımı özendirilebilir. Ayrıca bu etkinliklere ayrılan bütçe, tesis, araç-gereç ve personel sayısı artırılabilir. Diğer yandan, üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeyleri ile ilgili boylamsal araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbalık, F. G. (1997). Bilgilendirme ve Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyumlarına Etkisi. Ankara: *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.*
- Aladağ, M., Kağnıcı, D.Y., Tuna, M.E., Tezer, E. (2003). Üniversite Yaşam Ölçeği: Ölçek Geliştirme ve Yapı Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Ankara, 20, (2), 41.
- Allison, P.D., Furstenberg, F.F.(1989). How Marital Dissolution Affects Children: Variations by Age and Sex. *Developmental Psychology*, 25, 540-549.
- Alpan, A. (1992). Cumhuriyet Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinde Çevreye ve Üniversiteye Uyum Sorunları. *Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.*
- Al-Sharideh, K., Goe, W.R. (1998). Ethnic Communities Within The University: An Examination of Factors Influencing the Personal Adjustment of International Students. *Research in Higher Education*, 39(6),699-725.
- Anderson, L.E. (1994). A New Look at an Old Construct: Cross-Cultural Adaptation. *International Journal of Intercultural Relations*, 18,293-328.
- Aspinwaill, L.G., Taylor, S.E. (1992). Modeling Cognitive Adaptation: A Longitudinal Investigation of the Impact of Individual Differences and Coping on College Adjustment and Performance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63, 989-1003.
- Baker, R. W., McNeil, O., Siryk, B. (1985). Expectations and Reality in Freshman Adjustment to College. *Journal of Counseling Psychology*, 32, 94-103.
- Baker, R. W., Siryk, B. (1984). Measuring Adjustment to College. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 179-186.
- Baker, R.W., Siryk, B. (1989). *SACQ Student Adaptation to College Questionnaire Manual*. Los Angeles, CA: Western Psychological Services.
- Berry, J.W., Kim, U., Minde, T., Mok, D. (1987). Comparative Studies of Acculturative Stres . *International Migration Review*, 21,491-511.
- Borrine, M.L., Handal, P.J., Brown, N.Y., Searight, H.R. (1991). Family Conflict and Adolescent Adjustment in Intact, Divorced and Blended Families. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59, 753-755.
- Boulter, L.T. (2002). Self-Concept as a Predictor of College Freshman Academic Adjustment. *College Student Journal*, 36, 1-15.
- Brett, J.M. (1982). Jop Transfer and Well-being. *Journal of Applied Psychology*, 67, 450-463.
- Cicirelli, V.G. (1996). Sibling Relationship in Middle and Old Age. In G.H. Brody(Ed.), *Sibling Relationships: Their Causes and Consequences*, Norwood, N.L.Ablex. 47-73
- Crick, N.R., Dodge, K.A. (1994). A Review and Reformulation of Social information-Processing Mechanisms in Children's Social Adjustment. *Psychological Bulletin*, 115, 74-101.
- Deater-Deckard, K., Dunn J., Luisser, G. (2002). Sibling Relationships Social-Emotional Adjustment in Different Family Contexts. *Social Development*, 11,(4), 571-588.
- Ertem, F. (2002). Üniversite 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Kendini Gerçekleştirme Engel Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, s. iii.
- Gardner, F., ve Arkadaşları, (2004). Behavioral and Emotional Adjustment of Teenagers in Mainstream School Who Were Born Before 29 Weeks' *Gestation. Pediatrics*, 114(3),676-682.
- Gerdes, H., Mallinckrodt, B. (1994). Emotional, Social and Academic Adjustment of College Students: A Longitudinal Study of Retention. *Journal of Counseling and Development*, 72, 281-286.
- Hallaraker, E., Arefjord, K., Havik, O.E., Meland, J.G. (2001). Social Support and Emotional Adjustment During and After A Severe Life Event: A Study of Wives of Myocardial Infarction Patients. *Psychology and Health*, 16, 343-355.
- Hetherington, E.M., Stanley-Hogan, M. (1999). Stepfamilies. In M. Lamb (Ed.), *Parenting and Child Development in Nontraditional Families*, Mahwah, N.J: Erlbaum, 137-159.
- Hoffman, J.A., Weiss, B. (1987). Family Dinamics and Presenting Problems in College Students. *Journal of Counseling Psychology*, 34, 157-163.

- Jackson, T., Weiss, E.K., Lundquist, J.L., Hooper, D. (2001). The Impact of Hope, Procrastination and Social Activity on Academic Performance of Midwestern College Students. *Education*, 124,(2), pp. 310-320.
- Juraskova, I., Butow, P. , Robertson, R., Sharpe, L., McLeod, C, Hacker, N. (2003). Post-Treatment Sexual Adjustment Following Cervical and Endometrial Cancer: A Qualitative *Insight.Psychology*, 12,267-279.
- Kenny, M.E., Donaldson, G.A. (1991). Contributions of Parental Attachment and Family Structure to the Social and Psychological Functioning of First-year College Students, *Journal of Counseling Psychology*, 38, 479-486.
- Lapsley, D.K., Rice, K.G., Fitz Gerald, D.P. (1990). Adolescent Attachment Identity and Adjustment to College: Implications for the Continuity of Adaptation Hypothesis. *Journal of Counselling and Development*, 68, 561-565.
- Lopez, F.G., Campbell, V.L., Watkins, C.E. (1988). Family Structure, Psychological Separation and College Adjustment. A Canonical Analysis and Cross-validation. *Journal of Counseling Psychology*, 35, 402-409.
- Mallinckrodt, B. (1988). Student Retention, Social Support and Dropout Intention Comparison of Black and White Students. *Journal of College Student Development*, 29, 60-64.
- Monga,T.N.,Tan,G., Ostermann,H.J., Monga,U.,Grabois, M. (1998). Sexuality and Sexual Adjustment of Patients with Chronic *Pmn.Disability and Rehabilitation*,20(9),317-319.
- Neville, H. A., Heppner, P.P., Wang, L. (1997). Relations Among Racial Identity Attitudes, Perceived Stressors and Coping Styles in African American College Students. *Journal of Counselling and Development*, 75, 303-311.
- Norford, B.C., Medway, F.J. (2002). Adolescents Mobility Histories and Present Social Adjustment. *Psychology in the Schools*, 39(1), 51-61.
- Phalet, K., Hagendoorn L. (1996). Personal Adjustment to Acculturative Transitions :The Turkish Experience *International Journal of Psychology*, 31 (2), 131 -144.
- Renaud, A.C., Byers, E.S. (2001). Positive and Negative Sexual Cognitions: Subjective Experience and Relationships to Sexual Adjustment. *The Journal of Sex Research*, 38, (3), 252-262.
- Rich, A.R., Scovel, M. (1987). Causes of Depression in College Students: A Cross-lagged Panel Correlational Analysis. *Psychological Reports*, 60, 27-30.
- Russell, J.A., Carroll, J.M. (1999). On The Bipolarity of Positive and Negative Effect. *Psychological Bulletin*, 125, pp. 3-30.
- Schwitzer, A.M., Griffin, O.T., Ancis, J.R., Thomas, C.R. (1999). Social Adjustment Experiences of American College Students. *Journal of Counseling and Development*, 77, 189-196.
- Skowron, E. A.(2004). Differentiation of Self, Personal Adjustment, Problem Solving,and Ethnic Group Belonging Among Persons of *ColorJournal of Counseling andDevelopment*, \$2,441 -456.
- Ting, S.R. (1997). Estimating Academic Success in the 1st Year of College for Specially Admitted White Students: A Model Combining Cognitive and Psychosocial Predictors. *Journal of College Student Development*, 38, (4), pp. 401-409.
- Tinto, V. (1988). Stages of Student Departure-Reflections on the Longitudinal Character of Student Leaving. *Journal of Higher Education*, 59, 442-455.
- Watson, D., Clark, L. A. (1992). On Traits and Temperament: General and Specific Factors of Emotional Experience and Their Relation to the Five-Factor Model. *Journal of Personality*, 60, pp. 441-476.
- Watson, L.W., Kuh, G.D. (1996). The Influence of Dominant Race Environments on Student Involvement, Perceptions and Educational Gains. A Look at Historically Black and Predominantly White Liberal Arts Institutions. *Journal of College Student Development*, 37, 415-424.